

AP PHOTO / VLADIMIR CHISTYAKOV

Γεωπολιτικό πόκερ για το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο στο Βόρειο Πόλο, με πρωταγωνιστές τη Ρωσία, τον Καναδά, τη Δανία και τις ΗΠΑ, που ετοιμάζονται να μπουν δυναμικά στο παιχνίδι

Ψυχρός πόλεμος για τα καύσιμα της Αρκτικής

Του ΚΩΣΤΑ ΠΛΙΑΚΟΥ

Πού να φανταζόταν ο Φρέντερικ Αλφρεντ Κουκ, ο Ρόαλντ Αμούντσεν και άλλοι πρωτοπόροι εξερευνητές ότι σχεδόν έναν αιώνα μετά την κατάκτηση του Βόρειου Πόλου, για την οποία ρίσκαραν τη ζωή τους, ο Αρκτικός Κύκλος θα βρισκόταν στο επίκεντρο ενός γεωπο-

λιτικού πόκερ, με έπαθλο τεράστια κοιτάσματα ορυκτών καυσίμων... Μόλις ένας μήνας πέρασε από τότε που μεγάλες φλόγες θάμπωναν το Βόρειο Σέλας πάνω από το Σνόχβιτ, στο νορβηγικό Αρκτικό Κύκλο.

Η κρατική Statoil κατάφερε τελικά να ξεκινήσει την εκμετάλλευση κοιτασμάτων που μέχρι πρότινος ήταν απρόσιτα και τα οποία εκτιμά ότι θα της αποφέρουν υγροποιημένο φυσικό αέριο αξίας 1,4 δισ. δολαρίων

ετησίως για τα επόμενα 25 χρόνια. Η φύση επεφύλασσε όμως άλλη μία έκπληξη. Το λιώσιμο των πάγων άνοιξε πριν από μερικές εβδομάδες και για πρώτη φορά στην Ιστορία το Βορειοδυτικό Πέρασμα. Θεωρητικά ένα πλοίο μπορεί πλέον να φτάσει από τον Ατλαντικό στον Ειρηνικό Ωκεανό περνώντας πάνω από τη Γροιλανδία και αποφεύγοντας τη διώρυγα του Παναμά, γλιτώνοντας μέχρι και 5.000 χιλιόμετρα.

Η μάχη για την κατάκτηση του Βόρειου Πόλου έχει ξεκινήσει από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου. Όμως η κλιματική αλλαγή, που κάνει την Αρκτική πιο προσβάσιμη, σε συνδυασμό με τη βεβαιότητα πλέον ότι κάτω από τον πυθμένα της κρύβονται τόνοι πετρελαίου και φυσικού αερίου δημιουργούν νέα δεδομένα. Η Ρωσία είναι ο βασικός παίκτης.

Πρόσφατα τοποθέτησε τη σημαία της στο βυθό του Βόρειου Πόλου,

σε μια κίνηση ενδεικτική του «πατριωτισμού» του πετρελαίου» που ευαγγελίζεται ο πρόεδρος Πούτιν. Η κίνηση εξόργισε τον Καναδά, που συνέκρινε την αποστολή με τις αποικιακές διεκδικήσεις του 19ου αιώνα και σχεδόν αμέσως ανακοίνωσε τη δημιουργία στρατιωτικής βάσης και την ανακαίνιση λιμανιού στο Βορειοδυτικό Πέρασμα. Ακολούθησε η Δανία, στον έλεγχο της οποίας υπάγεται η Γροιλανδία, με αποστολή χαρτογράφησης του πυθμένα βόρεια του νησιού.

Πίσω έχουν μείνει μόνο οι ΗΠΑ, οι οποίες, όμως, βλέποντας όλη αυτή τη δραστηριότητα, ετοιμάζονται να πάρουν μέρος στο παιχνίδι.

Το κλειδί βρίσκεται στην επικύρωση της νέας σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας, την οποία αρνείται η Ουάσιγκτον, θεωρώντας ότι θα πληγεί η αμερικανική κυριαρχία. Βάσει των ισχυόντων σήμερα, μια χώρα μπορεί να κατοχυρώσει οικονομική ζώνη ακτίνας 200 ναυτικών μιλίων από την ακτογραμμή της. Η ζώνη μπορεί να επεκταθεί ως και στα 350 ναυτικά μίλια αν η χώρα αποδείξει ότι η υφαλοκρηπίδα της εκτείνεται πέρα από το σημερινό όριο. Πώς όμως να στηριχθεί ένας τέτοιος ισχυρισμός; Ρωσία, Καναδάς και

Κάτω από τους πάγους κρύβεται το 25% των παγκόσμιων κοιτασμάτων μαύρου χρυσού που δεν έχουν ακόμα ανακαλυφθεί

Δανία εναποθέτουν τις ελπίδες τους στη λεγόμενη Ράχη του Λομονόσοφ, μια ακόμα αχαρτογράφητη υποθαλάσσια οροσειρά που διέρχεται τον Πόλο από τα βόρεια της καναδικής νήσου Ελεσμερ ως τα νησιά της Σιβηρίας. Οι τρεις χώρες ισχυρίζονται ότι ο σχηματισμός αυτός αποτελεί συνέχεια της υφαλοκρηπίδας τους.

Οι ΗΠΑ είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα επικυρώσουν σύντομα τη σύμβαση του ΟΗΕ, για να μπορέσουν να διεκδικήσουν κομμάτι στην «πίτα». Μια «πίτα» η οποία, σύμφωνα με αμερικανικές εκτιμήσεις, περιέχει το 25% των παγκόσμιων κοιτασμάτων πετρελαίου που δεν έχουν ακόμα ανακαλυφθεί. Άλλοι διαφωνούν ως προς το ποσοστό, τοποθετώντας το μόλις στο 10%. Ούτως ή άλλως, με την εκτίναξη των τιμών των καυσίμων, η απόσβεση της επένδυσης θεωρείται σίγουρη.

Κατά τα άλλα, όλοι κόπτονται για την κλιματική αλλαγή και το φαινόμενο του θερμοκηπίου και συμφωνούν για την ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων. Μόνο που η αναζήτηση καυσίμων στην Αρκτική απλώς θα επιταχύνει τη βίαιη κλιματική αλλαγή.

kpliakos@e-tipos.com